

De Rode Draad

In dit nummer

- In the picture: De kerstboom optuigen
- Van de voorzitter
- Verslag Themadag: Over stimuleren, doorslaan en een sinaasappel
- Dimsum en Jane Liedtke
- Beleidszaken
- Contributie 2009 en ledenadministratie
- Jonge Draad

Agenda

- 8 februari 2009: KerstDimsum, Rotterdam
- 14 maart 2009: ALV & Themadag Special needs, Ede
- 22 maart: Jane Liedtke, Amsterdam
- 20 juni 2009: RodeDraadFestijn
- 12 september 2009: Strandfestijn
- 7 of 14 november 2009: Lustrumfeest AVR

Prettig Kerstfeest en Gelukkig Nieuwjaar

Shen Dan Kuai Le Xin Nian Yu Kuai

Renée Wolfs:

'Openheid moet hand in hand gaan met respect'

Door Karen Visser

Het boek 'Wereldkind, praten met je adoptiekind' staat bij veel adoptiegezin in de boekenkast. Afgelopen winter publiceerde Renée Wolfs, zelf adoptieouder, haar nieuwste boek 'De adoptiedialoog'. Dit gaat over het spreken met tieners over adoptie. Karen Visser interviewde haar voor deze nieuwsbrief.

Onlangs organiseerde de Rode Draad een themadag, waarop Lillane Waanders betoogde dat adoptieouders nu door lijken te slaan in hun openheid over adoptie. [Zie elders in deze nieuwsbrief – red.] Hoe kijk je daar tegenaan? Ben je het eens met haar stelling dat de openheid nu soms doorslaat, als we het hebben over ouders die praten met hun kinderen?

Renée Wolfs: "Ik denk dat daar wel een kern van waarheid in zit. Maar het is in zekere zin ook logisch dat het gebeurt. Als een reactie op het 'zwijgen' in het verleden, zoeken we nu met z'n allen naar een goede invulling van het begrip 'openheid'. In dat proces kun je niet voorkomen dat de weegschaal soms ook wat doorslaat naar de andere kant. Dan loop je het gevaar dat ouders, zoals Lillane het zegt, voorbij gaan aan de zelfbepaling van hun kinderen, die misschien op dat moment helemaal niet over hun adoptie willen spreken. Aan de andere kant is het ook niet verstandig om alleen maar uit te

Renée Wolfs (foto Renée Wolfs)

gaan van de zelfbepaling van je kind. Sommige kinderen zullen uit zichzelf bijvoorbeeld nooit een vraag stellen over hun geschiedenis, maar dat betekent niet dat ze er niet mee bezig zijn of dat ze er niet over willen praten.

Het beste kun je respectvol met je kind communiceren over zijn adoptie. Dat betekent dat je bijvoorbeeld in een 'stille fase' proefballonnetjes op laat. Je kijkt dan heel goed hoe je kind reageert en vervolgens stem je daar je reactie weer op af. Zo kan er niet snel iets mis gaan. In die zin denk ik dat openheid hand in hand moet gaan met respectvolle, wederkerige communicatie." ►

In je stukken komen ook je eigen ervaringen aan bod, als het gaat om praten met je kind over adoptiegerelateerde kwesties. Wat is je in dat opzicht het meest bijgebleven?

"Ik herinner me nog goed dat een van mijn dochters in groep 3 zat en een periode lang intens bezig was met haar Chinamoeder. Ze wilde heel graag weten hoe ze eruit zag, maar daar kon ze natuurlijk niet achter komen. Op een dag zei haar juf dat mijn dochter er in de klas over gesproken had. Ze had de kinderen gevraagd of ze haar wilden helpen met nadenken over haar Chinamoeder, hoe zij dachten dat haar Chinamoeder eruit zag, of waar ze goed in was. Toen hadden ze allemaal lieve dingen gezegd: haar Chinamoeder kon vast heel goed hardlopen en turnen, en ze kon ook vast heel goed luisteren; ze noemden allerlei fijne eigenschappen van mijn dochter. Ik was daar enorm ontroerd door. Na het klassengesprek had ze een tekening gemaakt van haar Chinamoeder, en vanaf dat moment had ze weer wat meer rust gevonden. Dat open gesprek op school is me erg bijgebleven, onze kinderen voelen zich daar net zo veilig als thuis. Dat komt doordat de leerkrachten de kinderen echt zien en hen de ruimte geven om zichzelf te zijn. Als je het over het belang van respect en openheid hebt, dan denk ik dat de school daar minstens zo'n belangrijke rol bij speelt. In die zin kun je je kind enorm helpen door de best mogelijke school te kiezen. Die keuze moet vaak al vroeg gemaakt worden, als je je kind nog maar net hebt, of zelfs nog voordat je het gaat ophalen. Daardoor staan ouders daar vaak niet zo bewust bij stil en kiezen ze soms automatisch voor de school die het dichtst bij is."

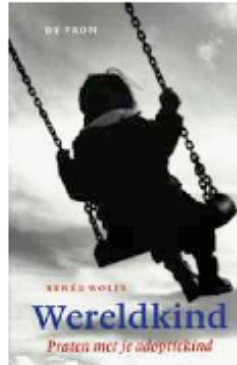
In je boek 'Wereldkind' is er een hoofdstuk gewijd aan pijnlijke gegevens, dat uitwijdt over achtergronden zoals het te vondeling leggen, verwaarlozing, incest of mishandeling. Er is een groeiende groep ouders met een kind dat een 'special need' heeft, al dan niet zichtbaar voor de buitenwereld. Hoe kunnen die ouders reageren wanneer het kind, of de omgeving van het kind, een relatie gaat leggen

tussen de special need en het afgestaan zijn?

"Bij een schisis is de reden van afstand meestal wel redelijk duidelijk: de kans is het grootst dat de biologische ouders de operaties niet konden betalen. Bij een ledemaat-afwijking ligt het meestal ingewikkelder. De kans is aanwezig dat het kind alleen om die afwijking is afgestaan en dus niet omdat de ouders de medische kosten voor een behandeling niet konden betalen. Dat kan voor een extra negatief zelfbeeld zorgen.

Als kinderen jong zijn kunnen ouders volstaan met te zeggen dat de ouders niet voor het kind konden zorgen. Maar als het ouder wordt, is het het beste als het kind het perspectief van de ouders leert begrijpen. Dat kun je het beste doen door in de beleevingswereld van je kind te kruipen en op die manier iets uit te leggen over vooroordelen of bijgeloof. Je zou in het geval van bijgeloof bijvoorbeeld kunnen zeggen:

'Stel je eens voor dat jij een lief zwart poesje hebt. Het poesje is nog heel klein en jij mag voor dat lieve diertje zorgen. Je houdt heel veel van dat poesje en je laat het aan iedereen zien. Maar alle mensen die het diertje zien schrikken, en ze zeggen allemaal dat een zwarte poes ongeluk brengt. Ze zeggen dat dat poesje ervoor gaat zorgen dat jij al je vriendinnetjes kwijtraakt. Je houdt heel veel van dat poesje en je begrijpt niet dat zijn kleur jou ongeluk kan brengen, maar toch zegt iedereen dat tegen je. Zelfs oma zegt het, en tante Carina, en je beste vriendin. Je beste vriendin zegt zelfs: 'Als jij dat poesje houdt, dan ben ik je vriendin niet meer.' Je schrikt heel erg, en denkt erover na. Je moeder zegt dat er ook andere mensen zijn die heel goed voor jouw poesje kunnen zorgen. Misschien zou je het poesje eerst nog proberen te houden, maar na een poosje praat niemand meer met je, en ben je al je vriendinnen kwijt. Misschien

besluit je dan toch om dat poesje aan iemand te geven die er ook goed voor zal zorgen. Zo is het misschien ook gegaan met jouw ouders. Ze hielden waarschijnlijk heel veel van je en ze wilden je waarschijnlijk graag houden. Maar ze dachten dat jouw handje met twee vingers ongeluk zou brengen, omdat iedereen dat tegen hen zei. Uiteindelijk hebben ze je toen afgestaan, maar waarschijnlijk zullen ze jou nooit vergeten. Gelukkig geloven de mensen hier niet dat zwarte poezen en handjes met twee vingers ongeluk brengen.'

Naast het praten met je adoptiekind over adoptie, praten de meeste ouders ook met familie en vrienden over de achtergronden van hun kind. Is er een verandering te zien in de keuzes die mensen maken in de communicatie met de buitenwereld? En wat is de rol die internet daarin speelt?

"Er wordt natuurlijk veel opener gepraat over adoptie dan twintig jaar geleden. Dat komt door veranderde inzichten over opvoeding en ontwikkeling, maar ook door internet. Mailinglijsten hebben ervoor gezorgd dat ouders niet meer geïsoleerd zijn. Op tehuuslijsten kunnen ouders bijvoorbeeld meer te weten komen over het thuis van hun kind, of ze kunnen er contact zoeken met verwante gezinnen. Daarnaast kunnen ze via mailgroepen ervaringen in de opvoeding uitwisselen en daardoor veel meer reflecteren op hun opvoedingsstijl. Dat zijn natuurlijk hele positieve ontwikkelingen. ►

Weblogs vind ik van een andere orde. Daarop maken ouders hun adoptie-ervaringen publiek. Er zijn ouders die een inlogcode hebben aangemaakt, zodat alleen vrienden hun weblog kunnen bezoeken. Ik ben daar eigenlijk een groot voorstander van, vooral omdat je anders op een behoorlijk meedogenloze manier informatie publiek maakt over je kind(eren). Alle gegevens die je op het web zet, zijn door iedereen, maar dan ook echt iedereen te vinden. Volgens mij zijn veel ouders zich daar onvoldoende van bewust. Feitelijk liggen de gepubliceerde gegevens plus de foto's van je kind gewoon op straat. Het is dan dus enorm belangrijk dat

je je altijd heel bewust bent van wat je naar buiten brengt. Je zou jezelf bij ieder bericht de vraag moeten stellen: 'Wat zal mijn kind er over een aantal jaren van vinden dat ik dit publiek maak?' Als je jezelf deze vraag steeds stelt, denk ik dat er vaak weinig van een weblog overblijft. Als je dan toch je verhaal publiek wilt maken op het web, zou ik ervoor kiezen om het onder pseudoniem te doen en alle namen te veranderen, zodat de persoonlijke gegevens van je kind beschermd blijven. In die zin geldt ook hier: openheid moet hand in hand gaan met respectvolle communicatie. Respect voor je kind is het allerbelangrijkst.* ◀

Voor meer informatie over het werk van Renée Wolfs kunt u kijken op haar website: www.reneewolfs.com.

De Adoptiedialoog. Gespreksvoering voor adoptiegezinnen met tieners. ISBN: 978 90 6665 887 5, prijs: € 24,90 | Wereldkind, praten met je adoptiekind. ISBN 90 6801 916 3, Prijs: € 21,50.

U kunt beide boeken ook bestellen bij Bregtje Bethlehem: w.b.beth@freeler.nl. De winst komt dan geheel ten goede aan kansarme kinderen in China. (zie ook: www.rodedraad.com rubriek: algemeen / winkels.)